Motion 2016:42 av Tove Sander m.fl. (S) om mobil vårdcentral

16

LS 2016-1571

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2017-08-09

LS 2016-1571

Landstingsstyrelsen

Motion 2016:42 av Tove Sander m.fl. (S) om mobil vårdcentral

Föredragande landstingsråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Tove Sander m.fl. (S) har lämnat en motion till fullmäktige om att landstinget ska ta fram ett koncept för mobila vårdcentraler och se över förutsättningarna för en försöksverksamhet med mobil vårdcentral.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Det finns mobila vårdcentraler på olika platser i Sverige. I Örebro finns en mobil hälsomottagning där allmänhet kan få sitt blodtryck kontrollerat, få information om hälsosamma levnadsvanor och bli influensavaccinerade. I Skaraborg finns ett mobilt asylteam som bedriver enklare mottagningsverksamhet på asylmottagningar. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen följer verksamheterna med mobila vårdcentraler i övriga delar av landet och tar del av de erfarenheter som fortlöpande kommer fram.

I Stockholms län finns cirka 30 000 öar varav cirka 200 är bebodda. Ungefär 5 000 personer är folkbokförda på öar i Stockholms skärgård. För att tillgodose vårdbehoven för de boende i skärgården har landstinget avtal med tre husläkarmottagningar gällande totalt nio filial- och bryggmottagningar. Det är en form av mobil vårdverksamhet.

En läkarbåt finns vid Djurö vårdcentral och den används för transporter mellan mottagningarna och för bryggmottagningar. Läkarbåten ingår i verksamheten. Totalt gjordes 6095 besök vid filial- och bryggmottagningar under år 2016.

Det finns möjligheter att öka tillgängligheten till sjukvården för personer bosatta i glesbygden genom att ta fram alternativ till fysiska mottagningsbesök. Det kan ske genom att utveckla så kallade etjänster. Flera vårdgivare erbjuder redan idag etjänster i form av ett bredare vårdutbud via 1177 Vårdguiden. De tjänster som erbjuds är möjligheten för patienten att förnya recept, beställa journalkopior och möjligheten att få rådgivning.

Det pågår även ett projekt där sju vårdcentraler erbjuder besök via video i 1177, som är Vårdguidens e – tjänster för länets invånare. Försöket avser i första hand återbesök, men även nybesök i viss utsträckning. Det är vårdgivaren som i början av försöksperioden initierar videobesöket. En bedömning görs om besöket är möjligt att genomföra via video. En utredning pågår även om det är möjligt att erbjuda videobesök där patienten själv bokar tid för besöket.

Landstingsstyrelsen anser att många av de tjänster som en mobil vårdcentral kan erbjuda för närvarande tillhandahålls inom sjukvårdens befintliga organisation. Landstingsstyrelsen bedömer att i framtiden kommer flera av de tjänster som en mobil vårdcentral kan erbjuda att kunna tillhandahållas via digital teknik. En sådan process har redan påbörjats i Stockholms läns landsting. Exempel på de möjligheter som den nya tekniken erbjuder är videomöten, rådgivning via webben, besök och uppsökande verksamhet.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 12 juni 2017
Motion 2016:42
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 16 maj 2017 med S-ledamöternas muntliga reservation
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 3 april 2017

Irene Svenonius Anna Starbrink

Gustaf Drougge

Stockholms läns landsting

2017-06-12
LS 2016-1571

Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab
Ingela Erneholm

Landstingsstyrelsen

Motion 2016:42 av Tove Sander m.fl. (S) om mobil vårdcentral

Ärendebeskrivning

Tove Sander m.fl. (S) har lämnat en motion till fullmäktige om att landstinget ska ta fram ett koncept för mobila vårdcentraler och se över förutsättningarna för en försöksverksamhet med mobil vårdcentral.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 12 juni 2017
Motion 2016:42
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 16 maj 2017 med S-ledamöternas muntliga reservation
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 3 april 2017

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att avslå motionen

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Tove Sander m.fl. (S) har lämnat en motion där de föreslår att landstinget ska ta fram ett koncept för mobila vårdcentraler och se över förutsättningarna för en försöksverksamhet med mobil vårdcentral.

Landstinget arbetar idag aktivt med att öka tillgängligheten till hälso- och sjukvård för personer som är bosatta i glesbygd genom att utveckla alternativ till fysiska mottagningsbesök. Landstinget bör avvakta för att

kunna inhämta erfarenheter av de mobila vårdcentraler som startat i övriga landet. Förvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

Bakgrund
Tove Sander m.fl. (S) har lämnat en motion där de skriver att ett sätt att utveckla och förstärka primärvården är att komplettera hälso- och sjukvården i Stockholms län med en mobil vårdcentral i glesbygdsområden. Enligt motionen skulle en mobil verksamhet även kunna avlasta sjukvården under perioder med ökat vårdbehov, till exempel i skärgårdskommunerna under sommarmånaderna, och vara ett alternativ vid hälsokontroller och annan uppsökande verksamhet gentemot exempelvis nyanlända. Motionärerna föreslår därför att fullmäktige ska besluta att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att ta fram ett koncept för mobila vårdcentraler och se över förutsättningarna för en försöksverksamhet med mobil vårdcentral.

Överväganden
Stockholms skärgård utgör den största delen av glesbygden i Stockholms län och består av cirka 30 000 öar. Under 2015 var cirka 5 000 personer folkbokförda på öar i Stockholms skärgård utan fast vägfärjeförbindelse. För att tillgodose vårdbehovet i Stockholms skärgård har landstinget avtal med tre husläkarmottagningar gällande filial- och bryggmottagningar. Därutöver har landstinget avtal med Djurö vårdcentral om en läkarbåt som tillhandahåller hälso- och sjukvård för personer som tillfälligt vistas eller är fastboende på öarna i Värmdö skärgård.

Det finns i dag förutsättningar att öka tillgängligheten till hälso- och sjukvård för personer som är bosatta i glesbygd genom att utveckla alternativ till fysiska mottagningsbesök. Som exempel kan nämnas att allt fler vårdgivare tillhandahåller ett bredare utbud via 1177 Vårdguidens e-tjänster. Genom dessa tjänster ökar möjligheten att förnya recept, beställa journalkopia eller få rådgivning via webben. Det pågår även ett projekt i landstinget där sju vårdcentraler erbjuder besök via video i 1177 Vårdguidens e-tjänster till länets invånare. Under projektet testas främst återbesök, men även nybesök i viss utsträckning. Inledningsvis initieras samtliga videobesök av vårdgivarna, som gör bedömning om besöket är lämpligt att genomföra via video. Hälso- och sjukvårdsnämnden utreder även förutsättningarna att tillhandahålla videobesök där invånaren själv bokar sin tid.

Vidare bör landstinget avvakta för att kunna inhämta erfarenheter av de mobila vårdcentraler som startat i övriga landet som grund för ställningstagandet om ett koncept för denna vårdverksamhet ska utvecklas. Enligt region Örebro finns brister med den husbil som köpts in och bland annat nämns svårigheterna som uppstår till följd av bilens begränsningar vad gäller yta. Till det kommer också möjligheter för att uppnå de krav som ställs avseende hygien när vård och behandling ska bedrivas. Den mobila hälsomottagningen åker till olika orter enligt en fastställd rutt. Verksamheten har en hög andel ställtid, vilket resulterar i att den faktiska mottagningstiden avgränsas till 5–6 timmar per dag.

Förvaltningen instämmer i hälso- och sjukvårdsnämndens bedömning att i framtiden kommer många av de tjänster som en mobil vårdcentral kan erbjuda att kunna tillhandahållas inom ramen för befintlig verksamhet, med hjälp av digital teknik såsom videomöten, rådgivning via webben och den uppsökande verksamhet som finns redan idag. Förvaltningen föreslår därför att motionen bör avslås.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet har inte några ekonomiska konsekvenser.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Carl Rydingstam
Chef Ledningsstab

Beslutsexpediering:
Akt
Landstingsfullmäktige
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Landstingsdirektörens stab

Godkänd av Malin Frenning, 2017-08-16

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

MOTION
2016-12-13

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -12- 13
Dnr. LS 2016-1571

2016:42

Motion av Tove Sander (S) m.fl. om mobil vårdcentral

Vi ser behov både i länets glesbygdsområden och på platser där tillgängligheten till närsjukvården brister. Ett sätt att utveckla och förstärka primärvården är att komplettera hälso- och sjukvården i Stockholms län med en mobil vårdcentral vilket vore i linje med ambitionerna i Stiernstedts utredning om en effektiv vård då mer vård behöver komma närmare patienterna. En mobil verksamhet skulle också kunna komplettera och avlasta sjukvården under söktoppar. Till exempel vet vi att behoven av vård i länets skärgårdskommuner ökar under sommarmånaderna. En mobil vårdcentral skulle också kunna vara ett bra alternativ vid hälsokontroller och annan uppsökande verksamhet gentemot exempelvis nyanlända.

Mobila vårdcentraler med olika inriktningar har införts i flera andra län med positiva resultat. Den mobila primärvårdshälsomottagningen i Örebro är en specialutrustad husbil som bemannas av distriktssköterskor. Huvuduppgiften är att förebygga sjukdomar genom rådgivning. I Örebro erbjuds hälsosamtal, hjälp att sluta med tobak, gå ner i vikt eller ändra andra levnadsvanor. Man genomför också enklare sjukvårdsinsatser som till exempel blodtrycksmätning och vaccination mot säsongsinfluensa. Mottagning har ett nära samarbete med patienternas ordinarie vårdcentraler och syftet är att öka tillgängligheten på orter där det är långt till närmaste vårdcentral.

Ett annat exempel är hur Skaraborg arbetat gentemot nyanlända/asylsökande. Den som inte behärskar svenska språket har ofta svårt att förstå kallelsen, problem att betala på bussen eller av andra anledningar svårt att ta sig till vårdcentralen. Istället för att låta de asylsökande ta sig till vårdcentralen åker vårdcentralen till boendena.

Ett exempel på enhet är CM70 vårdcentralsmobilen med utdragbar trailer på 70 kvadratmeter som kan förflyttas mellan olika platser. Den kan utrustas med avancerad vårdteknik som till exempel digital röntgen och ultraljud för avancerad diagnostik. Just denna modell har utrymme för 3-4 besöksrum, reception/minilab, väntrum och personalrum. Enligt förvaltningen kostar en sådan enhet cirka 5 miljoner kronor exklusive utrustning att köpa.

Vi menar att Stockholms läns landsting borde köpa in eller leasa en mobil vårdcentral och ge SLSO i uppdrag att påbörja försöksverksamhet i syfte att utveckla konceptet mobil vårdcentral vidare. Hälso- och sjukvårdnämndens förvaltning bör även föra samtal med Vård- och omsorgsnämnden i Norrtälje (Tiohundra) om Norrtäljes behov, inte minst sommartid.

Med bakgrund i ovanstående föreslår vi landstingsfullmäktige besluta:

att ge Hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att ta fram ett koncept för mobila vårdcentraler

att ge Hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att se över förutsättningarna för en försöksverksamhet med mobil vårdcentral

Stockholm den 13 december 2016

Tove Sander (S)

Petra Larsson (S)

Victor Harju (S)

Parvin Araghi (S)

Hälso- och sjukvårdsnämnden
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

PROTOKOLLSUTDRAG 5/2017
§ 114

SAMMANTRÄDESDAG
2017-05-16

Justerat Anna Starbrink (L)
Dag Larsson (S)

Anslagsdatum 2017-05-17

§ 114 Yttrande över motion 2016:42 av Tove Sander (S) om mobil vårdcentral HSN 2017-0028

Ärendebeskrivning
I motionen föreslår Tove Sander (S) att hälso- och sjukvårdsnämnden ska ta fram ett koncept för mobila vårdcentraler samt att se över förutsättningarna för en försöksverksamhet med mobil vårdcentral.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2017-04-03
Motion 2016:42 av Tove Sander (S) om mobil vårdcentral

Yrkanden
1) Ordföranden Anna Starbrink (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
2) Dag Larsson (S) yrkar bifall till motionen.

Proposition
Ordföranden Anna Starbrink (L) ställer proposition på förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer
Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Vid protokollet/rätt avskrivet intygas
Henrik Haij

Expedieras
Landstingsstyrelsen
Akten

Hälso- och sjukvårdsnämnden
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2017-04-03

HSN 2017-0028

Handläggare:
Sofia Bergman Örberg

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2017-05-16

Yttrande över motion 2016:42 av Tove Sander (S) om mobil vårdcentral

Ärendebeskrivning

I motionen föreslår Tove Sander (S) att hälso- och sjukvårdsnämnden ska ta fram ett koncept för mobila vårdcentraler samt att se över förutsättningarna för en försöksverksamhet med mobil vårdcentral.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2017-04-03
Motion 2016:42 av Tove Sander (S) om mobil vårdcentral

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

I motionen framhålls att en mobil vårdcentral kan öka tillgängligheten till hälso- och sjukvård för personer som bor i glesbygd och på asylboenden.

Stockholms skärgård utgör den största delen av glesbygden i Stockholms län och består av cirka 30 000 öar. Under 2015 var cirka 5 000 personer folkbokförda på öar i Stockholms skärgård utan fast vägfärjeförbindelse. För att tillgodose vårdbehovet i Stockholms skärgård har Stockholms läns landsting (SLL) avtal med tre husläkarmottagningar gällande filial- och bryggmottagningar. Därutöver har SLL avtal med Djurö vårdcentral om en läkarbåt som tillhandahåller hälso- och sjukvård för personer som tillfälligt vistas eller är fastboende på öarna i Värmdö skärgård.

Tove Sander (S) framhåller i motionen exempel på mobila vårdcentraler som prövats i övriga delar av landet. Bland annat nämns Örebro, där en mobil hälsomottagning startat till vilken patienter kan komma och få hjälp med att ändra sina levnadsvanor, kontrollera blodtryck och få den årliga influensavaccinationen. Enligt region Örebro finns brister med den husbil

som köpts in och bland annat nämns svårigheterna som uppstår till följd av bilens begränsningar vad gäller yta. Till det kommer också möjligheter för att uppnå de krav som ställs avseende hygien när vård och behandling ska bedrivas. Den mobila hälsomottagningen åker till olika orter enligt en fastställd rutt. Verksamheten har en hög andel ställtid, vilket resulterar i att den faktiska mottagningstiden avgränsas till 5-6 timmar per dag.

Andra exempel som nämns i motionen är Skaraborg där ett mobilt asylteam tillhandahåller enklare mottagningsverksamhet på asylmottagningen. I Stockholms läns landsting (SLL) har en liknande modell prövats under den stora flyktingströmmen hösten 2015. Förvaltningen gav då några vårdcentraler i uppdrag att genom mobila team erbjuda hälsoundersökning vid asylboenden som var belägna långt från närmaste husläkarmottagning. I dag finns enbart ett fåtal asylboenden kvar i Stockholm och cirka 90 procent av samtliga asylsökande i eget boende, vilket innebär att det i nuläget inte finns behov av de nämnda mobila teamen.

Det finns i dag förutsättningar att öka tillgängligheten till hälso- och sjukvård för personer som är bosatta i glesbygd genom att utveckla alternativ till fysiska mottagningsbesök. Som exempel kan nämnas att fler vårdgivare tillhandahåller ett bredare utbud via 1177 Vårdguidens e-tjänster. Genom dessa tjänster ökar möjligheten att förnya recept, beställa journalkopia eller få rådgivning via webben. Det pågår även ett projekt i landstinget där sju vårdcentraler erbjuder besök via video i 1177 Vårdguidens e-tjänster till länets invånare. Under projektet testas främst återbesök, men även nybesök i viss utsträckning. Inledningsvis initieras samtliga videobesök av vårdgivarna, som gör bedömning om besöket är lämpligt att genomföra via video. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen utreder även förutsättningarna att som del i SLL:s vårdutbud tillhandahålla videobesök där invånaren själv bokar sin tid.

Förvaltningens bedömning är att i framtiden kommer många av de tjänster som en mobil vårdcentral kan erbjuda att kunna tillhandahållas inom ramen för befintlig verksamhet, med hjälp av digital teknik såsom videomöten, rådgivning via webben och den uppsökande verksamhet som finns redan idag.

Mot denna bakgrund föreslår förvaltningen att den nuvarande huvudinriktningen med öka tillgängligheten till hälso- och sjukvård för personer som bor i glesbygd kvarstår. Vidare föreslås att SLL avvaktar erfarenheterna av de mobila vårdcentraler som startat i övriga landet som

grund för ställningstagandet om ett koncept för denna vårdverksamhet ska utvecklas.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef